

## วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

### วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวิทยาเขตต่างๆ และการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะของวิทยาเขต

### การสุ่มตัวอย่าง

1. การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแยกกลุ่ม (Stratified Sampling) โดยใช้ตัวอย่างจากประชากรที่เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในวิทยาเขตหลัก จำนวน 100 คน และจากวิทยาเขตสาขา วิทยาเขตละ 50 คน ยกเว้นวิทยาเขตบางแสน ใช้ตัวอย่างจำนวน 70 คน รวม 370 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 470 คน
2. การสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มใช้วิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตามรายชื่ออาจารย์ประจำในวิทยาเขตหลัก และในวิทยาเขต สาขาแต่ละแห่ง

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในสภาพความพึงพอใจโดยทั่วไปในการทำงาน ซึ่งได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงานของ เบร์ย์ฟิลค์

และโรท<sup>1</sup> (Brayfield and Rothe) ซึ่งมี 25 ข้อ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานอันได้แก่ การเลื่อนตำแหน่ง นโยบายและการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ความรับผิดชอบ เงินเดือน และผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้รับจากสถาบัน ฐานะทางสังคม การนิเทศงาน สวัสดิการ และสภาพของงานที่ทํา มีจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 55 ข้อ ซึ่งได้แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงถึงความพึงพอใจในการทำงานด้านต่าง ๆ และคำถามที่ใช้

ความพึงพอใจในการทำงาน	เลขที่คำถามที่ใช้					
การเลื่อนตำแหน่ง	1	15	21	35	41	
นโยบายและการบริหารงาน	7	19	26	36	49	54
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน	3	13	30	34	44	
ความรับผิดชอบ	10	12	22	40	50	53
เงินเดือนและรายได้อื่น ๆ	2	17	25	31	43	55
ฐานะทางสังคม	9	11	24	38	45	
การนิเทศงาน	5	16	28	37	48	52
สวัสดิการ	8	20	29	33	47	
เงื่อนไขการทำงาน	4	18	27	39	46	
สภาพของงาน	6	14	23	32	42	51

<sup>1</sup> Arthur H. Brayfield and Harold F. Rothe, "An index of Job Satisfaction," Journal of Applied Psychology 35(October 1951): 307-311.

3. แบบสอบถามแบบจัดอันดับความสำคัญและแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้จัดอันดับความสำคัญและได้แสดงความคิดเห็นถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานในสถาบันนั้น ๆ

ในข้อที่ 1 และ 2 ใช้มาตราส่วนแบบประเมินค่า (Likert scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ลำดับความสำคัญ ซึ่งมีทั้งคำถามด้านปฏิฐาน (positive) และด้านลบ (negative) โดยจัดเลขที่ข้อละกันไป และกำหนดคะแนนให้ดังนี้

เห็นควยอย่างยิ่ง	5
เห็นควย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นควย	2
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	1

ส่วนแบบสอบถามที่เป็นไปทางค่านลบกำหนดคะแนนให้ดังนี้

ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	5
ไม่เห็นควย	4
ไม่แน่ใจ	3
เห็นควย	2
เห็นควยอย่างยิ่ง	1

ความเที่ยงตรงในการวัดของเครื่องมือ ได้ให้อาจารย์ในภาควิชาอุดมศึกษาและผู้อำนวยการงานวิจัยค่านนี้ตรวจสอบ โดยให้อาจารย์ในภาควิชา 5 ท่าน อาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 ท่าน ช่วยตรวจแกไขขอความในแบบสอบถามเพื่อให้วัดได้ตรงตามที่ต้องการ หลังจากไ้รับการแกไขและนำมาปรับปรุงแล้วได้นำแบบสอบถามนี้ไปทดสอบหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม (try-out) กับอาจารย์ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และความชัดเจนของแบบสอบถามเพื่อนำไปปรับปรุงแกไขเพิ่มเติมจนได้แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคคือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
  - 2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความพึงพอใจในการทำงานโดยทั่วไป มีทั้งหมด 25 ข้อ
  - 2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ รวม 55 ข้อ
  - 2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานโดยให้จัดตามลำดับความสำคัญ (Rating scale) รวม 25 องค์ประกอบ

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างขอกุและขอกี (Split-half reliability) โดยหาค่าสหสัมพันธ์ควยวิธีของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) แล้วปรับค่าควยสูตรของสเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown Step-up techniques)<sup>1</sup> ผลการทดสอบได้ค่า  $r=0.88$  ดังนั้น แบบสอบถามฉบับนี้จึงเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังได้แสดงไว้ในภาคผนวก

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือให้คณาจารย์ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานครั้งนี้

1

William Wiersma, Research Methods in Education, 2d ed. (Illinois: Peacock Publishers, Inc., 1975), p. 158.

2. ขอรายชื่ออาจารย์ประจำของแต่ละวิทยาเขต และตรวจสอบรายชื่อให้เป็นปัจจุบัน

3. แจกแบบสอบถามตามรายชื่ออาจารย์ที่ส่งตัวอย่างได้ในแต่ละวิทยาเขต สำหรับวิทยาเขตในส่วนกลาง และวิทยาเขตในส่วนภูมิภาคบางส่วน ผู้วิจัยได้นำไปให้กับรองอธิการของแต่ละวิทยาเขต และขอนัดวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง วิทยาเขตสงขลา ผู้วิจัยได้ให้เพื่อนที่ไว้ใจได้นำไปมอบให้รองอธิการบดี พร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการให้อาจารย์กรอกแบบสอบถาม และให้เพื่อนเก็บแบบสอบถามส่งคืนมาให้ผู้วิจัย

4. รับแบบสอบถามคืนจากวิทยาเขตต่าง ๆ จากแบบสอบถามที่นำไปแจก จำนวน 470 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 394 คน คิดเป็นร้อยละ 83.83 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนที่ส่งตัวอย่างจากแต่ละวิทยาเขต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิทยาเขตต่าง ๆ

วิทยาเขต	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่างประชากร	ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน	ร้อยละ
ประสานมิตร	359	100	68	68
ปทุมวัน	108	50	44	88
พลศึกษา	106	50	47	94
บางเขน	106	50	43	86
บางแสน	205	70	57	81
พิษณุโลก	94	50	48	96
มหาสารคาม	89	50	46	92
สงขลา	82	50	41	82
รวม	1,399	470	394	83.83

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรและองค์ประกอบต่าง ๆ คือ การเลื่อนตำแหน่ง นโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ความรับผิดชอบ เงินเดือนและรายได้อื่น ๆ ฐานะทางสังคม การนิเทศงาน สวัสดิการ เงื่อนไขการทำงาน และสภาพของงาน โดยประเมินได้จากค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบดังกล่าว สรุปเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละวิทยาเขต ทดสอบความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบของอาจารย์ตามสมมุติฐานที่ระบุ โดยใช้ ที-เทสต์ (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของวิทยาเขตสาขา ค่าย เอฟ-เทสต์ (F-test) ทดสอบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละองค์ประกอบ ค่าย เอฟ-เทสต์ (F-test) หากความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ค่าย คาสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ค่ายวิธีของ สเตปไวส์ (Stepwise Regression Analysis )

การวิเคราะห์ข้อมูล และคาสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for Social Science ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้เขียนโปรแกรมต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยตนเอง

ในการตัดสินใจความพึงพอใจในการทำงาน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.00-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจในการทำงานสูง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.00-3.99	หมายถึง	มีความพึงพอใจในการทำงานปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-2.99	หมายถึง	มีความพึงพอใจในการทำงานต่ำ

สำหรับการพิจารณาความพึงพอใจในการทำงาน หรือไม่พึงพอใจในการทำงาน นั้น ได้พิจารณาจากระดับความพึงพอใจในการทำงาน กล่าวคือ ถ้าหากอาจารย์มีความพึงพอใจในการทำงานปานกลางและสูง หมายความว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจในการทำงานนั้น และถ้าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ หมายความว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความไม่พึงพอใจในงานนั้น ๆ

เนื่องจากแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีทั้งค่านิยม ปฏิฐาน และค่านิยม นิเสธ ซึ่งให้คะแนนต่างกัน ข้อที่เป็นค่านิยม นิเสธ ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยทั่วไป คือข้อที่ 1, 3, 5, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 20, 23 และ 25 รวม 12 ข้อ
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในองค์ประกอบต่างๆ คือข้อที่ 13, 19, 25, 31, 36, 37, 39, 42, 44, และ 55 รวม 10 ข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย